

Luleå kommun

Rektorn vid Tunaskolan årskurser 4-9

## Beslut för grundskola

---

efter tillsyn i Tunaskolan årskurser 4-9  
i Luleå kommun

## Tillsyn i Tunaskolan årskurser 4-9

Skolinspektionen genomför tillsyn i Luleå kommun under våren 2014. Vid tillsynen besöker Skolinspektionen samtliga skolenheter i kommunen.

Tunaskolan 4-9 besöktes av Skolinspektionen den 8 och 9 april 2014.

### Fakta om skolenheten

---

Tunaskolan som är belägen i stadsdelen Mjölkudden cirka tre kilometer nordväst om Luleå centrum är en grundskola för årskurser 4-9. På skolan är även en del av grundsärskolan lokalmässigt integrerad. Tunaskolan har en stor skolgård som erbjuder en variation av olika sorters lek- och sportaktiviteter. Det finns också en fritidsgård i direkt anslutning till Tunaskolan samt ett välutrustat bibliotek.

På Tunaskolan är eleverna organiserade i ålderhomogena klasser och förutom i årskurs 7 är skolan tvåparallellig. Personalen för årskurser 4-6 är organiserade i tre arbetslag; ett för vardera årskurs. Personalen i årskurser 7-9 är organiserade i två arbetslag. Verksamheten leds av en rektor. Vid tillsynstillfället är skolans rektor en tillfälligt anställd rektor som arbetar från december 2013 till maj 2014 då en ny rektor ska vara på plats. Till Tunaskolan kommer elever från Borgmästarskolan och Munkebergsskolan.

Elevhälsan består av rektor, skolsköterska, kurator, specialpedagog samt två lärare kallade coachlärare. Skolläkare och skolpsykolog kontaktas vid behov.

Tunaskolan tar emot nyanlända elever som gått i förberedelseklass i en kommungemensam verksamhet kallad Välkomsten.

#### *Kunskapsresultat*

Enligt Skolverkets officiella statistik avseende läsåret 2012/13 framgår att 72,7 procent av eleverna i årskurs 9 nådde målen i alla ämnen jämfört med 77,0 procent i riket. Andelen elever som nått målen i alla ämnen har minskat sedan år 2009 även om en viss variation förekommit. Även med hänsyn tagen till föräldrarnas utbildningsnivå och fördelningen pojkar/flickor samt andelen nyanlända elever till Sverige så har elevernas måluppfyllelse minskat sedan år 2009.

Det genomsnittliga meritvärdet för årskurs 9 föregående läsår var 205,1 jämfört med 213,1 i riket. Det genomsnittliga meritvärdet har minskat sedan år 2009 även om det varierat under tidsperioden. Skillnaderna i genomsnittligt meritvärde mellan flickor och pojkar i årskurs 9 har varit stora de senaste fyra åren. Flickor har haft högre meritvärden än pojkar förutom år 2012 då pojkarna hade högre meritvärde än flickor. Flickor nådde år 2013 ett genomsnittligt värde på

226,7 och pojkar 189,5. Motsvarande värden i riket var för flickor 224,3 och för pojkar i riket 202,4.

Den högsta betygspoängen för elever i årskurs 9 år 2013 nåddes i ämnet bild där flickor nådde högre än pojkar; 16,1 respektive 12,2. Den lägsta betygspoängen nåddes i ämnet samhällskunskap där flickor nådde något högre än pojkar; 13,8 respektive 10,2.

Enligt Skolverkets officiella statistik avseende läsåret 2012/13 framgår att 100 procent av eleverna i årskurs 6 nådde målen i alla ämnen. På skolan saknas en redovisning och analys av kunskapsresultaten i relation till kursplanernas kunskapskrav i årskurs 6.

## Helhetsbedömning

---

Skolinspektionens beslut redogör för de brister som framkommit vid tillsynstillfället. Det är huvudmannen som ansvarar för att utbildningen genomförs i enlighet med skollagen och de bestämmelser för utbildningen som kan finnas i andra författningar. I detta ligger ansvar för att upptäcka och rätta till brister närhelst de framkommer.

Officiell statistik visar att 100 procent av eleverna i årskurs 6 vid Tunaskolan läsåret 2012/13 uppnådde målen i alla ämnen. För eleverna i årskurs 9 visar kunskapsresultaten att andelen elever som nått målen för utbildningen minskat sedan år 2009. Även med hänsyn tagen till föräldrarnas utbildningsnivå och fördelningen pojkar/flickor samt andelen nyanlända elever till Sverige så har elevernas måluppfyllelse minskat under tidsperioden. Detsamma gäller också elevernas genomsnittliga meritvärde. Skolinspektionen ser behov av insatser för att öka måluppfyllelsen för skolan. Det gäller framför allt arbetet med att följa upp och analysera de insatser som genomförs för att kunna utveckla utbildningen ytterligare.

Tunaskolan är en mångkulturell skola som präglas av ett engagemang kring eleverna i syfte att nå utbildningsmålen. Som en del i skolans arbete med att anpassa undervisningen har ett så kallat coachteam bildats som arbetar med de elever som behöver stöd i skolarbetet och även ger stöd till enskilda lärare. Detta har medfört att antalet elever i behov av särskilt stöd har minskat och att antalet åtgärdsprogram som upprättas har minskat. Vid tillsynen framkommer dock att beslut om elevers deltagande i särskild undervisningsgrupp inte har fattats, vilket inte är i enlighet med skollagens krav. Vidare ges inte studiehandledning på elevers modersmål om elever har behov av det. Skolinspektionen vill betona att detta är en särskild stödåtgärd som eleven har rätt att få.

Av intervjuer som genomförts och de enkäter som skolan fyllt i inför tillsynen av Tunaskolan framgår att det råder ett gott klimat på skolan och att eleverna

trivs. Lärare följer upp eleverna dagligen genom samtal och samtliga intervjuer visar att värdegrundsarbetet förbättrats under de senaste åren. Dock har planen mot kränkande behandling inte följts upp det senaste läsåret. Skolinspektionen bedömer därför att skolans plan mot kränkande behandling inte uppfyller skolans krav.

På Tunaskolan bedrivs ett kvalitetsarbete som delvis är dokumenterat för årskurserna 7–9. Lärarna följer upp elevernas kunskapsutveckling på individnivå för samtliga årskurser. Rektorn följer på skolnivå upp kunskapsresultaten för eleverna i årskurs 9. Dock saknas en sammanställning och analys av kunskapsresultaten för eleverna i årskurs 6. Skolinspektionen bedömer därför att Tunaskolans kvalitetsarbete behöver förbättras.

Mot denna bakgrund fattar Skolinspektionen följande beslut.

## **Skolinspektionens ingripande**

---

### **Föreläggande**

Skolinspektionen förelägger enligt 26 kap. 10 § skollagen (2010:800) Luleå kommun att vidta nedanstående åtgärder för att avhjälpa påtalade brister. De vidtagna åtgärderna ska senast den 15 september 2014 redovisas för Skolinspektionen på adress Skolinspektionen, Box 3177, 903 04 Umeå eller [skolinspektionen.umea@skolinspektionen.se](mailto:skolinspektionen.umea@skolinspektionen.se)

### **Trygghet och studiero**

#### **Bedömning**

Luleå kommun och skolans rektor måste vidta följande åtgärder för att förbättra arbetet inom bedömningsområdet Trygghet och studiero.

- En kartläggning måste genomföras av verksamheten så att skolans plan mot kränkande behandling kan utgå från denna.
- Planen ska innehålla en redogörelse för vilka åtgärder som verksamheten avser påbörja eller genomföra under det kommande året.
- En redogörelse för hur de planerade åtgärderna har genomförts ska tas in i efterföljande års plan.

#### **Motivering**

Enligt skollagen ska det inom ramen för varje särskild verksamhet bedrivas ett målinriktat arbete för att motverka kränkande behandling. Som ett led i detta ska varje år upprättas en plan med en översikt över de åtgärder som behövs för att förebygga och förhindra kränkande behandling av barn och elever. Planen ska innehålla en redogörelse för vilka av dessa åtgärder som verksamheten

avser påbörja eller genomföra under det kommande året. En redogörelse för hur de planerade åtgärderna har genomförts ska tas in i efterföljande års plan. Planen ska upprättas, följas upp och ses över under medverkan av barnen eller eleverna vid den verksamhet för vilken planen gäller.

Planen mot kränkande behandling ska vara anpassad till de särskilda förhållanden som råder i den egna verksamheten. Planen ska återspegla förhållandena i verksamheten och en kartläggning behöver ligga till grund för bedömningen av vilka insatser som behövs för att förebygga och förhindra kränkande behandling under det kommande året (se Skolverkets allmänna råd om Arbetet mot diskriminering och kränkande behandling, 2012:1274).

Tunaskolan har en plan mot kränkande behandling som innehåller en utvärdering av föregående års plan, främjande insatser, kartläggningsmetoder, förebyggande åtgärder samt rutiner vid akuta situationer. Denna plan skulle ha följts upp och utvärderats 20 december 2013. Någon sådan utvärdering har inte genomförts. Vid intervjuer framkommer att rektorsbytet som nyligen skett har medfört att planen inte har reviderats. Av de intervjuer som genomfört och de enkäter som skolan besvarat inför tillsynen framgår att det råder ett gott klimat på skolan och att eleverna trivs. På Tunaskolan bedrivs ett aktivt värdegrundsarbete då personalen dagligen följer upp eleverna i syfte att säkerställa att de känner sig trygga i skolan. Vidare framkommer av intervjuer med rektor, personal, elever och elevhälsan att värdegrundsarbetet förbättrats under de senaste åren.

Skolinspektionen bedömer att Tunaskolans plan mot kränkande behandling inte lever upp till författningarnas krav. Skolinspektionen anser att skolan behöver se till att planen mot kränkande behandling innehåller de insatser som ska genomföras under året för att förebygga och förhindra kränkande behandling. Bedömningen av vilka åtgärder som behövs behöver grundas på en kartläggning av förhållandena i verksamheten. En redogörelse för hur dessa åtgärder har genomförts ska tas in i nästa års plan.

#### **Författning**

6 kap. 6 och 8 §§ skollagen.

#### **Särskilt stöd**

#### **Bedömning**

Luleå kommun och skolans rektor måste vidta följande åtgärder för att förbättra arbetet inom bedömningsområdet Särskilt stöd.

- Se till att utreda om det finns elever med annat modersmål än svenska som är i behov av studiehandledning på modersmålet och i förekommande fall ge sådant stöd.
- Fatta beslut om placering i särskild undervisningsgrupp enligt författningarnas krav.

**Motivering***Särskilt stöd i form av studiehandledning på modersmålet*

Enligt skollagen ska personal anmäla till rektorn om det kan befaras att en elev inte kommer att nå de kunskapskrav som minst ska uppnås eller om en elev uppvisar andra svårigheter i sin skolsituation. Rektorn ska därefter se till att elevens behov av särskilt stöd skyndsamt utreds. Om utredningen visar att eleven är i behov av särskilt stöd ska sådant ges. Enligt skolförordningen ska en elev få studiehandledning på sitt modersmål om eleven behöver det. Studiehandledning på modersmål är en form av särskilt stöd som elever som behöver det ska få enligt skolförordningen.

Vid Tunaskolan finns elever som är nyanlända och som har annat modersmål än svenska. Ingen av dessa erbjuder studiehandledning på modersmålet. Utredningar har inte gjorts om dessa elever är i behov av studiehandledning utifrån skollagens krav om att en elev som behöver särskilt stöd ska ges detta stöd. Rektorn har inte heller fattat något beslut om studiehandledning på modersmålet. Eftersom studiehandledning är en form av särskilt stöd som varje skolenhets rektor ansvarar för, är detta inte förenligt med skollagens krav.

Skolinspektionen bedömer därför, mot bakgrund av ovanstående, att skolans rektor måste utreda om det finns elever med annat modersmål än svenska som är i behov av studiehandledning på modersmålet och i förekommande fall ge sådant stöd.

*Beslut om särskild undervisningsgrupp*

Enligt skollagen, om det finns särskilda skäl, får ett beslut för en elev i grundskolan innebära att särskilt stöd ska ges enskilt eller i en annan undervisningsgrupp (särskild undervisningsgrupp) än den som eleven normalt hör till. Om beslutet innebär att särskilt stöd ska ges i en annan elevgrupp får rektorn inte överlåta sin beslutanderätt till någon annan.

Vid intervjuer och av den dokumentation som Skolinspektionen tagit del av framgår att det finns elever vid Tunaskolan som får undervisning i en särskild undervisningsgrupp utan att rektor fattat beslut om detta.

Skolinspektionen bedömer, mot bakgrund av ovanstående, att rektorn måste fatta beslut om placering i särskild undervisningsgrupp enligt skollagens krav.

**Författning**

5 kap. 4 § skolförordningen

3 kap. 9 och 11 §§ skollagen.

**Pedagogiskt ledarskap och utvecklingen av utbildningen****Bedömning**

Luleå kommun och skolans rektor måste vidta följande åtgärder för att förbättra arbetet inom bedömningsområdet Pedagogiskt ledarskap och utvecklingen av utbildningen.

- Genomför på skolenhetsnivå dokumenterade analyser av kunskapsresultaten i årskurs 6 i samtliga ämnen som har nationella kunskapskrav som minst ska uppnås.
- Genomför på skolenhetsnivå dokumenterade sammanställningar och analyser av skolans arbete med värdegrund.

**Motivering**

Enligt skollagen ansvarar rektorn för att det bedrivs ett systematiskt kvalitetsarbete som består i planering, uppföljning och utveckling av utbildningen. Inriktningen på det systematiska kvalitetsarbetet ska vara att de mål som finns för utbildningen i läroplan, skollag och andra föreskrifter uppfylls. Det systematiska kvalitetsarbetet ska dokumenteras. Enligt läroplanen har rektorn ansvar för att skolans resultat följs upp och utvärderas i förhållande till de nationella målen och kunskapskraven.

Vid tillsynen framgår att Tunaskolan har påbörjat ett systematiskt kvalitetsarbete. Lärare följer kontinuerligt upp elevernas kunskapsutveckling som dokumenteras i ett digitalt system. Bedömningsdiskussioner sker i arbetslagen, bland annat med stöd av utbildade processledare (lärare). En gång per termin analyseras kunskapsresultat för eleverna i årskurs 7–9. Dessa resultat redovisas, analyseras och dokumenteras i skolan kvalitetsredovisning. För eleverna i årskurs 4–6 görs ingen motsvarande redovisning, analys eller dokumentation av elevernas kunskapsresultat på skolenhetsnivå, något som bekräftas av intervjuer med lärare och rektorn.

Vid intervjuer uppger lärare, elevhälsans personal och rektorn att de följer upp arbetet med normer och värden samt agerar utifrån uppkomna situationer. Det saknas dock en uppföljning och analys på skolenhetsnivå av Tunaskolans värdegrundsarbete. Skolan har under en längre tid haft många rektorsbyten,

något som enligt de intervjuade har påverkat resultatuppföljningen på skolenhetsnivå negativt. Eftersom inga analyser av måluppfyllelsen för eleverna i årskurs 6 görs saknar rektorn en samlad bild för att kunna vidta de åtgärder som kan behövas för ökad måluppfyllelse.

Skolinspektionen bedömer, mot bakgrund av ovanstående, att det systematiska kvalitetsarbetet vid Tunaskolan inte uppfyller skollagens krav. Rektorn behöver mer systematiskt analysera kunskapsresultaten i relation till kursplanernas kunskapskrav i årskurs 6. Skolinspektionen ser behov av insatser för att öka måluppfyllelsen för eleverna i årskurs 9. Det gäller framför allt arbetet med att följa upp och analysera de insatser som genomförs för att kunna utveckla utbildningen ytterligare. Rektorn behöver också se till att värdegrundsarbetet följs upp och analyseras på skolenhetsnivå.

Dokumenterade analyser på skolenhetsnivå kan exempelvis handla om att analysera skillnader över tid, mellan olika ämnen och kön i förhållande till faktorer såsom arbetsformer, arbetssätt, undervisningstid, materiella resurser och personalens kompetens. Dokumentation gör det möjligt att följa skolans kvalitetsarbete över tid och se effekterna av ett utvecklingsarbete.

#### **Författning**

4 kap 4–6 §§ skollagen

Lgr 11, 2.8 Övergripande mål och riktlinjer, Rektorns ansvar.

I ärendets slutliga handläggning har deltagit undervisningsråd PerErik Hagberg och utredare Karolina Bergqvist.

**På Skolinspektionens vägnar**



Joakim Blomberg  
Beslutsfattare



Eva Edlund  
Föredragande

#### **Bilaga:**

Bilaga 1 Allmänt om tillsynen

## Allmänt om tillsynen

---

Skolinspektionen genomför regelbundet tillsyn i alla verksamheter och hos alla huvudmän. Tillsynen fokuserar på faktorer som har betydelse för en god lärandemiljö och för elevers möjligheter att nå målen för verksamheten. Tillsynen inriktas mot tre huvudområden: Elevernas utveckling mot målen, ledning och utveckling av utbildningen samt enskild elevs rätt. För enskilda huvudmän granskas även huvudmannaskap och godkännande.

Tillsynen av förskola, fritidshem och vuxenutbildning i en kommun är inriktad på hur kommunen tar sitt ansvar för verksamheten. I de fall fritidshem finns vid fristående skolor ingår de i tillsynen av skolenheten. Förskolor som drivs av enskilda huvudmän har fått sitt tillstånd av kommunen och det är därmed kommunen som har ansvaret för tillsyn av dessa.

Alla skolenheter besöks vid tillsynen. Vid den tredjedel av skolorna där Skolinspektionen bedömer att det är lägre risk för problem och brister granskas färre delområden och besöken görs under en halv dag. Övriga skolenheter granskas inom samtliga bedömningspunkter och under flera dagar.

Tillsynen grundar sig på dokument som exempelvis plan mot kränkande behandling, kunskapsresultat och annan information från Skolverkets nationella uppföljningssystem, besök i skolenheter och intervjuer. Oavsett tillsynsform ger Skolinspektionens granskning inte någon heltäckande bild av verksamheten utan ska ses som en bild vid det aktuella granskningstillfället inom de områden som ingår i tillsynen.

Efter tillsynen redovisas Skolinspektionens bedömningar i ett beslut. Redovisningen görs i form av avvikelserapportering vilket innebär att det endast är de bedömningspunkter där det förekommer brister som beskrivs i beslutet. För kommuner bedöms även ansvarstagandet som helhet för den utbildning kommunen bedriver. Innan ett beslut fastställs ges alltid huvudmännen möjlighet att ta del av och lämna synpunkter på sakuppgifter i besluten.

I de fall Skolinspektionen funnit brister har huvudmannen ansvar för att komma tillrätta med bristerna. Huvudmannen ska också redovisa de åtgärder som har vidtagits i för att åtgärda bristerna. För att följa upp huvudmännens arbete kan flera besök eller andra kontakter bli aktuella då Skolinspektionen också vill se effekter av de åtgärder som vidtas.

Mera information om den regelbundna tillsynen finns på Skolinspektionens webbplats [www.skolinspektionen.se](http://www.skolinspektionen.se) under fliken Inspektion.